1313

47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 60! Կ. ՊՈԼԻՍ ԱՊՐԻԼ 19/2 ՄԱՅԻՍ 1903 ՇԱԲԱԹ 1321 ՄԵՖԷՐ 5 — 18 ՆԻՍԱՆ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճամբէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يومى وسياسى غزته‌در
صاحب امتيازى : ارمانس فريد
اداره‌خانه‌سى : باب عالى جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԳԱԺԱՆՈՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Կիսամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — «ՄԱՆԶՈՒՄԷ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՒՆՔԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ 600 ԹՈՒԵԱԿԸ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ այսօր նոր տարեմուտով կը հրատարակուի իր Գ. տարեմուտին առթիւ։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ
ԱՀԱՍՕՐ — ըստ սովորութեան,
ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — բացառութեամբ
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

Ամբողջ չորս երեսը յօդուածներով լեցուն պիտի հրատարակուի, առանց ծանուցումի։

Ուր պիտի երեւան
«Մանզումէի» Տէրն ու Տնօրէնը՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
և հոգեւորական ծանօթ գրողներէն

Տ. ԵՂԻՇԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆ — Տ. ՄՈՒՇԵՂ ՎԱՐԴԱՊԵՏ
Տ. ՏԻՐԱՑՈՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏ — Տ. ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՅԱՆ

ՅԵՏԱՐԳ

Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ — ԲՐՕՖ. ՅԱԿՈԲՈՍ ՃԷՃԻԶԵԱՆ
ԲԻԼԶԱՆԳ ՊՕԶԱՃԵԱՆ — ԵՐՈՒԱՆԴ ՏԷՐ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ
ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ — ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԵԼԵԱՆ
ԹԷՈԴԻԿ — ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ (Ալ-)
ՀԱՅԿ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ — ԳԷՈՐԳ ՍԻՄԷՈՆԵԱՆ
ՀՐԱՆՏ ԱԶՆԱՒՈՐ — ԽՈՌՈՒՄ ՓԷՇԻՐԵԱՆ
ՆՈՎԷՄ ԱՐՄԷՆ — ԻՆՏԷԼԻՖԷՆՏ
ՏԻԳՐԱՆ ԳԱՍԱՊԵԱՆ — ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ
ԲԱՆԱԳՈՒՂ ԼԵՒՈՒԹԻՒՆԵԱՆ — ՂԱԼԴՈՍ
ՎԱՀԱՆ ԹՕՃԻԿԵԱՆ — ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԵՒ ԲԱՍԻՄ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԸ

Երէկ լրացաւ Երկրորդ Տարեշրջանը «Մանզումէ»ի, որ արդէն քառասունը հոմը տարիներէ ի վեր իր գոյութեան իրաւունքը կը վայելէ, շնորհիւ մեր լուսամիտ Վեհ. Կայսեր, որուն համար աղօթող ենք միշտ։

Այսօր երբ Երրորդ Տարեշրջանը կը թեւակոխէ «Մանզումէ», սրտի անհուն բերկրութեամբ յուսադրիչ ակնարկ մը կ'ուղղենք թերթիս երկու տարուան գործունէութեանը վրայ, ուր մէկէ աւելի միտիարական կէտեր, յուսալից առաջդիմութիւններ ակնյայտնի կ'երեւան։

Թերթիս առաջին թիւէն մինչեւ այսօրուան թիւը երբ մանրամասն զննութեան մը անցուի, լայնայայտ կերպով կը տեսնուի հոն ճիգ մը, ձգտում մը, միշտ դէպի լաւագոյնը, դէպի կատարեալը բարձրանալու, ինչ որ մեր նպատակը եղած է առաջին օրէն ի վեր։

Ընթերցող հասարակութիւնը արդէն գնահատած է մեր այս ձգտումը եւ իր համակրութեամբ քաջալերած է «Մանզումէ»ն, որ մնաս չը գոհանալով իր այսօրուանէն, չնայած է միշտ լաւագոյն թիւ մը պատրաստել վաղուան համար, եւ այդ նպատակին համեմ կարողանալու սոնոով՝ չէ խնայած ո՛չ դրամ, ո՛չ հանգստութիւն եւ ո՛չ ալ ոեւէ զոհողութիւն, որուն շնորհիւ այսօր լրագրական հրապարակին վրայ գրաւած է կարեւոր դիրք մը։

«Մանզումէ»ի ֆինանսական մեր տուած այս հոգածութիւնն ու անձնուիրութիւնը ոչ միայն անոր զարգացումին ծառայեց, այլ դրդիչ մը եղաւ նաեւ հայ Մամուլին՝ ուր լրագրական նոր դործունէութիւն մը ի յայտ եկաւ, «Մանզումէ»ի հասատութենէն ի վեր։ Բայց մենք, այս յաջողութիւնները երբեք բաւական չենք նկատած, եւ միշտ կը տածենք միւնոյն ձգտումը «Մանզումէ»ի աւելի զարգացման եւ առաջդիմութեան համար եւ այս Տարեշրջանին իսկ մտադիր ենք, շնորհիւ Կայս. Կառավարութեան բարեհաճութեան՝ օժտել «Մանզումէ»ն նորանոր առաւելութիւններով, աւելի օգտակար ու հաճելի ընծայելու համար զայն, իր ընթերցող հասարակութեան։

* * *

«Մանզումէ»ի համար մեծ բարեբաղդութիւն մըն է երկու տարուան կարճ շրջանին մէջ իր կատարելագործումը։ Այսօր հրապարակին վրայ ամենէն աւելի ճանչցուած ու կարող գրողներ բաղխուած են անոր շուրջ, թէ իբրեւ մնայուն խմբագիր եւ թէ իբրեւ աշխատակից, որոնց թուումը ընել աւելորդ պիտի ըլլար, քանի որ անոնց գրիչներուն արտադրութիւնները՝ ամէն օր կը տեսնուին թերթիս մէջ։

Խմբագրական մարմինէն զատ, Մանզումէ այսօր ունի կազմակերպուած տպարան մը ու փորձ և կարող գրաշարներու խումբ մը, որոնց պէտքը աւելի զգալի է, մանաւանդ արշալոյսին հրատարակուող թերթի մը համար, որուն գործունութիւնները գիշեր առեն սեղի կ'ունենան։

Այս ամէն առաւելութիւններուն շնորհիւ, Մանզումէ ամէն օր արշալոյսին կը հրատարակուի իբրեւ առտուան հայաթերթ, մեծ ծաւալով ու թարմ պարունակութեամբ և կը ծախուի ՏԱՍՍ ՓԱՐԱՅԻ գինով, ինչ որ համեմատութեամբ իր ծաւալին մեծութեանը ու ճոխ պարունակութեամբ, վերջին ծայր աժան ըսել է, նոյն իսկ Եւրոպիոյ մէջ հարիւր հազար օրինակներով տպուող թերթերէ ալ աւելի աժան, բաղդատմամբ անոնց ապառողին։

Այս առթիւ աւելորդ չենք սեպեր մատնանիշ ընել սա պարագան ալ թէ, այս ծաւալով ու պարունակութեամբ, տասը փարայի թերթ մը մինչեւ հիմա եւրեւցած չէր մեր մէջ։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ կարդացող մը կատարելապէս կրնայ գոհացում գտնել ամէն տեսակէտով։ Ամէն օր թերթին Խմբագրականներու բաժնին մէջ կը պարզուին հմտալից տեսութիւններ՝ օրուան ամ ու ան խնդիրին նկատմամբ, ինչպէս նաեւ Քասիմի «Օրուան Մատնութիւններ»ը, որոնք գլխաւորապէս կը շօշափեն ընտանեկան, առեւտրական, անտեսական և ընկերական լուրջ հարցեր, որոնք այնպէսի հաճոյքով կը կարդացուին ամէն դասակարգի ընթերցողներու կողմէ։

Թերթիս Քաղաքական հիւղն ալ, կրնայ առաջնակարգ վիճակի մը հասած նկատուիլ, քանի որ անոր խմբագրութիւնը ստանձնած է վաղածանօթ հրապարակագիր Երուանդ էֆ. Տէր-Անդրէասեան, որ իր անգլիերէնի ու գաղղիերէնի հմտութեամբը և երկարամեայ փորձառութեամբը, ամէնէն կարողագոյններէն է։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ իր առօրեայ պարունակութիւններէն զատ, կը հրատարակէ գիտական, կրօնական, տնտեսական, կրթական, առեւտրական, ընտանեկան և ուրիշ նիւթերու վրայ զանազան յօդուածներ, նորավէպեր, միշտ նկատողութեան առնելով ընթերցողին ճաշակը և հասկացողութիւնը։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ գլխաւորապէս ուժ կը տայ առեւտրական, սեղանաւորական և վաճառականական խնդիրներու և այս առթիւ շարունակ կը հրատարակէ այս կամ այն ապրանքին ընթացիկ գիները, միշտ առուծախ ընող վաճառականներէն քաղելով զանոնք։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ եւրոպական լրագիրներէ կը քաղէ ամենաթարմ քաղաքական լուրեր և որովհետեւ արշալոյսին կը հրատարակուի, կը պարունակէ այն օրուան պաշտօնական զեկոյցները, և ներքին լուրերու չահեկան հաւաքածոն, ինչպէս նաեւ նոյն գիշերուան դէպքերն ու հրդեհները, Ղալաթիոյ պորտային գիշերուան ցուցակը՝ վերջին եղուէշներով, Բարիզի Պորտային գիշերուան հեռագիրները եւայն եւայլն։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ընդարձակ տեղ նուիրած է նաեւ Պատրիարքարանի լուրերու բաժնին, զորս կը համեմէ իր դիտողութիւններով։ Բաց ի Պատրիարքարանի լուրերէն՝ «Մանզումէ» կը հրատարակէ նաեւ լուրեր Հայ-Բողոքականներէն ու Հայ-Հռոմէականներէն, կատարելապէս տեղեակ ընթերցողը՝ անոնց վերաբերեալ լուրերուն։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ կը հրատարակէ նաեւ բաց ի եւրոպական ընտիր վէպերէ, Քասիմի տոմարային կեանքէ առնուած վէպերը, որոնք այնքան ճշդիւռ կերպով կը պատկերացնեն մեր բարքերը իրենց բոլոր դրուագներով։ Կենդանի Հանգոյցին ամէն կողմէ գտած մեծ ընդունելութիւնը և մինչեւ իսկ երբ 115րդ թիւը հասած է, անոր առջի թիւերն տոանալու համար եղած պահանջները՝ գրաւական մըն են անոր՝ ընթերցողներուն կողմէ գտած սիրալիր ընդունելութեան։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ իր հրատարակութեան նոր օրէն ի վեր շաբաթ օրերը առանց ծանուցում դնելու, չորրորդ երեսն ալ պէս պէս նիւթերով կը լեցնէ ու առանց յաւելում մը պահանջելու՝ իր սովորական գնով կը ծախուի։

Առանց բաղդէն զատ ՄԱՆԶՈՒՄԷ ձրիապար կը նուիրէ իր ընթերցողին Սուրբ Գրիգոր Նարեկացիի տիեզերահռչակ Նարեկը, զոր այնքան մաքուր և հասկնալի աշխարհաբարով մը թարգմանեց Քասիմ, և որուն աւարտումը այնչափ սիրով ողջունուեցաւ հասարակութեան կողմէ։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ իրեն համար ամէնէն մեծ մարգը կը սեպէ Նարեկին այս յաղորդութիւնը և ամէնէն աւելի պէտք կը զգայ ասով պարծենալու, քանի որ ամենախանկագին ու սուրբ նուէր մըն է այս՝ զոր բարեբաղդ կը սեպէ զինքը հանրութեան մատուցած ըլլալով։

* * *

Այս ամէն յաջողութիւնները, քաջալերութիւնները ու համակրութիւնները քաղցր զգացումով մը կը լեցնեն մեր սիրտը ու պարծանք կը գտնեն մեր վրայ եռեռախառապարտ սիրտով շնորհակալութիւն յայտնելու ընթերցող հասարակութեան, որ առաջին օրէն իսկ իր ցուցուցած արտակարգ ընդունելութիւնով սատարեց անոր առաջացման։

Շնորհակալ ենք նաեւ Մանզումէի Պատ. խմբագիրներէն, աշխատակիցներէն, թղթակիցներէն, յօդուածագիրներէն ու գործակալներէն որոնք իրենց սիրոյ թերթիս, ջանք չխնայեցին անոր առաջդիմութեանը համար։

Վերջացնելէ առաջ մեր Տարեշրջի այս խօսքերը, պարտք կը սեպենք կրկին յայտարարել թերթիս սիրելի ընթերցողներուն ու հանրակրդներուն թէ մեր կեանքին միակ նպատակն է ու պիտի ըլլայ ՄԱՆԶՈՒՄԷՆ որ աւելի առաջացնել, զարգացնել ու հասարակութեան օգտակար դարձնել զայն։

Ուրեմն ցտեսութիւն չորրորդ Տարեշրջանին։

Կ. Պոլիս, 19 Ապրիլ, 1903

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԹԱՔՈՒՆ ՏԱՂԱՆԴՆԵՐ

Մարդկային բնութիւնը շատ խորհրդաւոր է։ Մարդիկ կը կարծեն թէ կրնան չափաւոր ան դիւրութեամբ։ Աւելի դիւրին է չափել հեռուն անհունութեան մէջ փայլփլացող լուսաւորը՝ որուն հեռաւորութիւնը միլիոններով կը հաշուուի, քան հասկնալ մեծութիւնը և խորութիւնը այն հոգեկան կարողութիւններուն՝ որոնք մեր մէջն են։ Հոգեկան զարմանալիքները նիւթական աշխարհին մէջ տեսնուածէն ալ աւելի են։ Այս զարմանալիքներէն մէկը սա է որ՝ մեր հոգեկան կարողութիւնները անհուն ընդարձակութեան ընդունակ են, և մարդ կարող չէ անոնց սահման դնել։ Հոգեկան կեանքի մեր ամէն մէկ քայլափոխով՝ կ'ընդարձակի նաեւ մեր տեսիլը։ մեր ներքին բաղձանքները աւելի կը բարձրանան, և մինչ կը հասնինք ամէն մէկ նոր բարոյական բարձրութեան՝ տակաւին կատար կատարի եռաւ, Ալպեան մը ուրիշ Ալպեանի մը եռաւ, չմոգցուած բարձր գագաթ մը, բարութեան ու ճշմարիտ մեծութեան անհուն գաղափարական մը կը բարձրանայ հեռուն, մեզմէ վեր՝ համակ ողողուած փառքի անճառ լոյսով մը։

Սակայն հոգւոյն մէկ ուրիշ գաղտնիքն ալ սա է որ մեր կարողութիւնները թաքուն կը մնան շատ անգամ, ու մենք իսկ չենք գիտնար թէ ի՛նչ տաղանդ ունինք մեր մէջ պահուած, թէ ո՛րչափ կրնայ ընդարձակուիլ հոգեկան այն կարողութիւնը՝ որուն թերեւս մէկ ծայրը միայն կրցած ենք տեսնել։ Այսօրինակ ծածկուած, պահուած տաղանդներ ընութեան մէջ ալ կ'երեւան յաճախ։ Անգլիացի բնախոյզ մը, անգամ մը երբ կը քննէր երկաթ հաղար տարուան մումիա մը, գտաւ որ եգիպտական ցորենն ալ, անշուշտ մումիային չափ հին, փաթթուած պահուած էր մումիային խէժերուն մէջ։ Հեռաւոր քրքրուելով այս ցորենին, և ուզելով գիտնալ թէ կենսական ոյժը պահուած է անոնց մէջ, զգուշութեամբ առաւ տարաւ իր հետ, ու ցանելով զանոնք բերրի հողի մը մէջ, զարմանքով, ապշութեամբ տեսաւ անոնց աճիլը ու պտղաբերիլը։

Ասոր նման պահուած հոգեկան կարողութիւններ և տաղանդներ մարդկային էակին մէջ ալ կը գտնուին, որոնց շատ անգամ անգիտակ են տարացողներն իսկ։ այդ տողանդները նպաստաւոր առիթներու մէջ զարթնելով արեւնտրաս ներքին կարծես, յանկարծ պտտ կը ժայթքին ամէնքը ապշեցնելով։

Եղած չին անանկ հոգեկան ծնողական անակնկալ ու մեծ ճնշումներ, երբ վտանգի կամ պարտականութեան մղումին տակ մարդ մը վրայ եկած է հոգեկան այնպիսի հրաշք զօրութիւն մը՝ որուն նմանը մինչեւ այն տեղն ցոյց տուած չէր երբեք։ Երեւակայեցէք փափկակազմ և անզօր կին մը, որ հրդեհի տեղն յանկարծ իր անձնական գոյնին լայը կը լնէ բոցավառող տունին մէջէն, ու մոռնալով ինքզինք՝ կը խոյանայ խարսխ հնդնուցիչ ծուխին, վիշոյ գերաններուն մէջէն, վառել յաղթանկելու իր ձղոյ մանկիկը և զայն կուրծքին վրայ սեղմած ետ կը դառնայ յաղթականի մը պէս։ Այդ կինը անպիտանիկ էր հոգեկան այն զօրութիւնը ու կրքովին՝ որ իր մէջ պահուած կար, և որ ճիշդ յարմար առիթին արթնցաւ ու յայտնուեցաւ։

Իրաւ է որ, շատ անգամ գիտակ կ'ըլլան մարդիկ թէ կը գտնուին իրենց մէջ ինչ ինչ հոգեկան ձիրքեր ուրնք դեռ ամբողջովին երեւան եկած չեն։ Լորտ Պիքոնսֆիլտի համար պատմուած է թէ երբոր առաջին անգամ Անգլիոյ Խորհրդարանին մէջ կանգնեցաւ առնախօսելու, շուարեցաւ, թոթովեց, և երբ իր հակառակորդները՝ առիթէն օգտուելով՝ ինդրանքի ձայներով ուզեցին բղտրոլին խեղդել իր վարանոտ՝ ակար ձայնը, տեղը նստաւ ան, առանց աւարտելու իր առնախօսութիւնը և սակայն արտասանելով սա նշանակալից խօսքերը. «Պարոններ, այսո՛ր ես կը նստիմ, բայց օր պիտի գայ երբ դուք ամէնքդ մարիկ պիտի ընէք զիս. ես կը զգամ թէ հոս իմ մէջս կայ կարողութիւնը առնախօսելու և առաջնորդելու՝ որ օր մը երեւան պիտի գայէ»։ Ամէն մարդ գիտէ թէ մեծանուն լորտին խօսքը լիուլի կատարուեցաւ վերջը։ Ոչխարներ կան որ կը զգան իրենց մէջ հոգեկան տաղանդներ՝ որոնք ժամանակի ու նպաստաւոր պայմաններու կը կարօտին դուրս ելլելու համար։ Մեր պատմիչները և կրթասարդները պէտք է մտիկ ընեն իրենց բնութեան ներքին ձիրքերուն, և եթէ որ և է տաղանդի ծայր մը տեսնեն կամ զգան, պէտք է իրենց բոլոր ճիգը թափեն զարգացնելու և ուժգնցնելու այդ կարողութիւնը մինչեւ որ վերատար բացուի ան՝ փառաշուք, բոսորագեղ վարդի մը պէս։

Երբեմն կը պատահի՝ սակայն, որ այս ծածկուած հոգեկան տաղանդը ուշ կը յայտնուի ու կանուխէն նշաններ ալ չի տար։ Մարդիկ կը նային այդպիսիներու վրայ ու զանոնք ապուշներ ըլլալ կը կարծեն։ Եւ տակաւին ապուշ ըլլալէ շատ հեռի են անոնք և շատ անգամ գանձեր կը պահեն իրենց խորը։ Ֆիլիպ Տօդրիճ նշանաւոր քարոզիչին, որուն քարոզները ու գիրքերը անհուն օգտակարութիւն ունեցած են, աստուածաբանական ուսման պարապած առեն, իր փրօֆէսօրներէն մէկը խրատ տուաւ որ ուրիշ արուեստի գործի մը դարձնէ իր ուշադրութիւնը։ Բարեբաղդաբար Տօդրիճ մտիկ չընաւ իր խրատատուին ու աշխարհ մեծ քարոզիչ մը դուրս չմնաց։ Իսահակ Պէրոյ նշանաւոր ատաղարաշին ու եկեղեցական մը, տղայութեան առեն իր հօրը բացարձակ յուսահատութիւն պատճառած էր. հայրը իր որդւոյ ամէնէն անպիտանը համարած էր զայն։ «Թէ որ Տէրը իմ զաւակներէս մէկը պիտի առնէ՝ թող Իսահակը առնէ» կ'ըսէր։ Եւ սակայն իբր երկու հարիւր տարի դասական գործեր համարուեցան իր տաղարաշնական գիրքերը։ Մրջեան յուսահատներ կրնան քաջալերուիլ իր օրինակովը և մտնել իրենց միտքը՝ որ մը գտնելու իրենց մէջ ծածկուած հոգեկան տաղանդը։

Մանաւոր առիթներ երբեմն մէջտեղ եղած են պատանին տաղանդը ի վեր բերելու, կամ գտնել տաղանդին գոյութիւնը տալու անոր։ Կը պատմուի թէ Քորէճիոյ մեծ նկարիչը՝ երբ տակաւին դեռատարս էր, անդամ մը պատահաբար տեսաւ Ռոմայելի մէկ հիանալի պատկերը, զոր կը դիտէր հիացմամբ և յափշտակուած. ինչպէս ծաղիկը ասուն կանուխ արեւին ճառագայթներուն ներքեւ՝ հանդարտ և կարծես հիացեալ կը խմէ իր վրայ կաթած ցօղին խանութիւնը, նոյնպէս Քորէճիոյ բերկրագեղաստար պատկերին վրայ ջուած ասեն իր հոգին կը խմէր պատկերին բոլոր գեղեցկութիւնը։ Եւ ահա պատանիին գեղարուեստական փառասիրութիւնը բոցավառեցաւ իր մէջը, արիւնը ճակատը վազեց, հանճարի կրակը շողաց իր աչքերուն մէջ և իր երեւակայութիւնը ալեկոծեցաւ։ «Եես ալ նկարիչ մըն եմ»։ Այդ ներքին հառաջումը և գիտակցութիւնը իր տաղանդի մասին, այդ զարթնումը, վայրկենական բայց ճշմարիտ, իր գործը կատարեց։ Ան էր որ վինքը վեր բանեց հանքին իր բոլոր դժուարութիւնն ու մութութեան ժամերուն մէջ, ան էր որ կարծես կը խօսուէր իր հոգեկաղ դպիրներուն, և կ'ուսուցանէր իր վրձինին և կը ցուցնար իր կասիին վրայ։ Յաջողութեամբ պատուեցան իր անխոնջ աշխատանքը և աշխարհ ալ տեսաւ թէ իրօք պատկերանի մեծ տաղանդ մը պահուած էր այդ ազուն մէջ և ուրիշ մեծ հանճարի մը դրդմամբ արթնցած էր։ Տիտեան՝ ուրիշ մեծ հանճար մը պատկերահանութեան մէջ, երբ անդամ մը տեսաւ Քորէճիոյի շքեղ նկարներէն մէկը, հիացմամբ զայն գիտած ասեն բացագանչեց։ «Եթէ Տիտեան չլլայի պիտի ուզէի Քորէճիոյ ըլլալ»։

ՅԱԿՈԲՈՍ Հ. ՃԷՃԻԶԵԱՆ

ԻՆՉՈ՞Ւ ԵԿԵՂԵՑԻ Կ'ԵՐԹԱՆՔ

Կրօնական բարձր ըմբռնումներ կան, որոնք թեւ ու թռիչ կուտան մեր սրտին, պատչ՝ մեր հոգիին, հոգեկան պէտքեր սնունք, որոնք չատ աւելի ուժգին կը ճնշեն մեր էութեան վրայ քան մարմնական պէտքերը. ծներու, մանաւանդ մեծ ծներու մերձաւորութիւնը՝ անոյշ յոյզեր կրել կուտայ մեզի. երիտասարդ բանասաղծութեան սէրը չուշ-չուշը ծծուած նուիրական երգերու ունկնդրումը անճառ զմայլանքներու կը տանի մեզ. կրօն. ընտիր ընթերցուած քներու թարմ ապաւորութեան տակ հոգեղգած վերացումներ կ'ունենանք, և ներհայեցողական մտամփոփումով մը կը խորհինք Աստուծոյ, կը զգանք թէ Անոյն ենք մենք, և կ'ուզենք երկինքի կեանքը պահ մը ապրիլ իսկեալ եկեղեցիներու մէջ՝ անարգ գձձութիւններէ հեռու։ Ամէն ճշմարիտ Քրիստոնեայի ըղձանքնին ասանք։

Սակայն հիմա քննենք թէ մեր ժամանակուան լրջոք հոգեկան պէտքերու հաշտելու համար եկեղեցի կ'երթայ կիրակի կամ ուրիշ օրերը, թէ՝ ուրիշ մասապարծութիւններ յաղեցնելու. այլերն ու երիտասարդները իրենց նոր չինելուած հագուստներն առաջին անգամ հոն կը ցուցադրեն. միւսներ դիտուած է որ եկեղեցի եկած օրերնին աւելի աշխարհիկ ոճով մը կը զարդարուին, մաղերնուն տուած արուեստագէտի յարդարանքը, երեսնին շպարուած ու անուշահոտուած (հիմա այլերն ալ այս նորաձեւութեան կը հետեւին, Ֆեմինիզմն վարդապետութենէն երեւ առած, իրենք եւս կիներու իրաւունքին սահմանները կը կոխեն), պեխ ու պեսուէրնին դարձդարձիկ (ասոնք իրենց հոգիներէն աւելի երկինք կը նային). զանազան ձեւով (դուք ըսէք նորարուեստ) գաւազաններ ձեռքերնին, ոմանք ուսերնուն վրայ՝ նստած կամ կանգնուն. զանոնք մօտէն դիտող մը պիտի ըսէր. «պիպ տեղ են եկեր»։

Դրեթէ նոյն տեսարանը կը պարզուի կիներու կողմէ. վերջին նոյնաձեւութեան համեմատ պատրաստուած պերեւեթիկ շրջազգեստներ հագած ու չեմ գիտեր ինչ սեթեւեթիներով գլխարկներ գլուխնին կապած (անդուրեան Ցիաուսի պարզասիրութեան պատուէրը հակառակ կողմէն հանկարծով)՝ ժամուն գունէն ներս կը մտնեն հեւ ի հեւ, ու հոն՝ երկու երեք խաչակնքումէ յետոյ պէշ պէշ իրարու դէմքի կը նային, ու ծարիրն ու մեղրը այնքան լպիրօրէն կը մրցին որ ապակեփեղկի մը ներկերը պիտի կարմրցնէին։ Աստուածդ իմ, ցուցանանդէս մը ժամանակներու, որնոպուններու, գոյներու, ծաղիկներու, փետուրներու, բուրումնաւէտ խաչկինակներու. թատրոնն ենք...։ Իսկ անդին աղաղը մինչեւ վերջ կը խօսին, որովհետեւ գաւառացիներու ետեւնին գալուստ զլացած են այդ մինոցին։

Ահա՛ հայ հաւատացեալներու պատկերը եկեղեցիին մէջ, որ սիրտ ճմլող տարօրինակութիւն մը ունի. լուսատուիչ ըլլալով այն բարեպաշտ անձերը, որոնք ուղղակի խորանին կը յաւելին և լոյսերու ու իրենցի ծուխի գալարներու մէջէն՝ իրենց արտէն փղոցած աղօթքի փունջեր կ'ուղղեն երկինքը, միւսներն առ հասարակ սէրիրի եկած են, պատարագիչ եպիսկոպոսին խօսքին չեն նայիր, այլ դէմքին կամ չաթալ-թաղին և կամ օձապտոյտ գաւազանին, ու ամէն քանի առաջ, ամէն լանէ աւելի վիրաց կը դիտեն, իրարու զարդի կը նոսանեն, մոնալով սա պատուէրը թէ «ընկերիդ ունեցածին աչք մի՛ ուներ»։

Ա՜հ, Աստուծոյ վեհավայրը վեհ խորհուրդներու երբեմն դուռ կը բանար. բայց ժամանակաւոր, այսօր միամիտ հաւատացեալներու աչք կը բանայ. եկեղեցիին մէջ հոգին պէտք էր գործէր համարձակ. ընդհակառակը, հոն կը տեսնենք հոգիի համարձակութենէն զատ ամէն համարձակութիւն. ակնարկներու ժպիտներու փոխանակութիւն երկուստեք, անկնորոշ խօսուքներու, մա՛նաւանդ կիներուն ու հասուկ աղջիկներուն մէջ. կը մտածեմ թէ երեսնին սառ գոյն, հոգինին գունատ այդ պարածները լ՚նչ պիտի տանին եկեղեցիէն իրենց հետ...։ Կրօնքը լ՚ինչքան սխալ հասկցուած է. Աստուծոյ պաշտանքը իր վսեմ նշանակութենէն ո՛րքան մերկացուած է, ալոթքն իր ոյժը կորնցուցած է ալ. հագուստը, գլխարկն ու կօշիկը Աստուծմէ աւելի կը յարգեն. հեղհեղուկ ստացուած փորձառութիւնը այս դատն իրականութիւնը կը չեչտէ. մեր եղբայրներուն ու քոյրերուն համար ցարդեռ իմաստ չունի սա՝ ճշմարտութիւնը թէ՝ մարդս Աստուծոյ կը պարտի իր կեանքը, թէ աստուածային կրօնքէն ալ բարձր գաղափարներ՝ ազնուական նիրհչութիւներ, կեանքի բարիքն ու երջանկութիւնը։

Ուրեմն եկեղեցի երթալ պէտք է Դիտոս Աստուծոյ մեզի առատաձեռնած պարգեւներու՝ համար շնորհակալութիւն, երախտագիտութիւն յայտնելու և մաքուր Աստուածտեսութիւն մը ունենալու հոգիի ներքնաշխարհին մէջ։

ՏԻՐԱՑՈՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Վենետիկի խորտակուած զանգակատան վերաշինութիւնը պատմական մեծ նշանակութիւն ունեցող դէպք մըն է։ Երէկ նկարագրեցինք հիմնարկէքը։ Ս. Մարկոս Աւետարանչին (Վենետիկի պաշտպան Սուրբը) դրօշը պիտի ծածանի այդ հրաշալի զանգակատան վրայ, որ «Վենետիկի Դոհանները»ուն ամէնէն պատմականն է, և չաթայ թագը գլուխը դրած՝ կարմրնալ պատրիարքը, իր հովուական հեղինակութեան յայտարար նշան արծաթի խաչը առնելէն և ընկերակցութեամբ իր կղերին հանդիսաւոր վաւերացում մը տուաւ այդ պատմական օրուան։ Կը յուսացուի թէ նորաշէն զանգակատունը հաւատարմաբար պիտի վերարտադրէ իր նախորդը, և գոնէ հինին չափ պիտի ապրի։ Հին զանգակատունը ըստ ինքեան գեղեցիկ չէր, բայց իր պատմական զուգորդութիւնները խորապէս շահագրգիռ էին։ Վեց հարիւր տարի առաջ վերաշինուած էր, և 322 ոտնաչափ իր պլացիկ բարձրութիւնը Վենետիկի Ծովուն ամէնէն ակնյայտնի առարկան կ'ընէին զայն, փարթամ և չքեղ ճարտարապետութիւններուն մէջ։ Վենետիկ առանց իր Զանգակատան և առանց Սանսովինոյի հնաբնակ կամարակապ սրահին՝ Վերածնութեան ոճով, տխուր կը թուի գինքը սիրողներուն համար, և ո՛րչափ ալ մանր ուշադրութիւն ըլլայ անոր ճիշդ վերարտադրութեան մասին, ժամանակի կնիքը հարկաւ պիտի պակսի իրեն։ Այսու հանդերձ, մեծ մասամբ հին քարերը պիտի գործածուին, բայց այս անդամ այնպիսի հիմերու վրայ, որք խիզախեն ոչ միայն կարելի է։ Որովհետև պէտք է գիտնալ թէ փլուզման գլխաւոր պատճառն էր Վենետիկի յարափոխոյն գետինը։ Շատ հաստատուն հող պէտք է՝ խպառ կրելու համար անհաշուելի ծանրութիւնը այնքան բազմակրաշ շէնքերու, ինչպէս Զանգակատունը, Ս. Մարկոսի եկեղեցին, Դքսական Պալատը։ բայց Վենետիկի հողը սարերկրեայ Ալպեանց գետերէն հին դարերու մէջ բերուած կաւ է մեծ մասամբ։ Այսու հանդերձ, հակառակ չուրերէն փոսցած հիմերուն, բիւրաւոր սիներու զօրութեամբ, Վենետիկ աւելի երկենտերէն վնասուած է քան աւազի վրայ շինուած ըլլալէն։ Ս. Մարկոսի լուն եկեղեցին այրեցաւ գրեթէ հազար տարի առաջ, Դքսատուն Պալատն ալ քանիցս վնասուեցաւ։ Վենետիկի Հայ-Լայֆին այս հռչակաւոր կեդրոնը այժմ անգոհացուցիչ վիճակի մէջ է,—Զանգակատան անկումէն ա՛լ աւելի վնասուեցաւ— և գուշակողներ կան թէ այն ալ օրին մէկը պիտի փճանայ մարմարակուռ զանգակատան պէս։ Բայց վտանգը հեռացնելու համար քանի տարիներէ ի վեր աշխատութիւններ կը կատարուին։ Կ'ըսուի թէ կառամբերուն պատճառած թրթռացումը հին շէնքերուն հիմերուն վրայ կ'ազդէ։ Առաջին անդամ մարդու միտքէն չանցաւ թէ Զանգակատունը պիտի վերաշինուէր, բայց իր անկումէն ի վեր ինը ամսուան մէջ վախտուն հազար անգլ. ոսկիի պատկառելի գումարը հանգանակուեցաւ վերաշինութեան համար։ Անշուշտ ծախքը այդ գումարէն շատ աւելի պիտի ըլլայ, բայց կառաւարութիւնը պիտի հոգայ մնացածը, իսպանական հանրային ոգին և օտարներուն գեղարուեստական համակրութիւնը արդէն պէտք եղածէն աւելին բրած ըլլալով։ Այսքան փափուկ գործ մը, որ ո՛և է շէնքի աւելի դժուարութիւն ունի, շատ ժամանակի կը կարօտի, բայց երկու-երեք տարի վերջ Վենետիկ այցելողները պիտի կրնան տեսնել ոսկեթիա մեծ հրեշտակը, որ իր թեւերը կը տարածէր Ս. Մարկոսի դրան վերև, զարդարելով անոր հակայ աշտարակը։

ՎԱՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԽՆԴԻՐԸ.—Իշխանութիւնք Վերայի Բաքուինեան վանականները արտաքսեցին, և համակիրներուն խումբը ցրուեցին։ Նոյն պահուն կը զարնուէր վանքին զանգակը։ Բօմիսէրները և ոստիկանները ընդունուեցան վանական պահապանին կողմէ։ Ոստիկաններու ջոկատ մը մատուռը մտաւ, և հոն գտնուողները դուրս հանեց, անսասանները չվնասելով ընելով։ Մատուռին դուռները քանի մը օր առաջ արդէն ծիսիներէն վար առնուած և տարուած էին, ուստի ոստիկանութիւնը առժամեայ տախտակ դուռներ անցուց օրինական կնիքը փակցնելու համար։ Այս գործողութիւնը երկու ժամ տեւեց, ամբաշէն զօրքերու ջոկատ մը ալ կանչուած էր։ Քաղաքապետական ոստիկանները վանքին բակին մէջ կեցած էին և կնիքին կը հսկէին։ Մարսիլիոյ Բաքուինեան վանականներն ալ արտաքսուեցան նոյնպիսի գործողութեամբ։ Հիմա ուրիշ տուն մը գացած և դուռը գոցած են, մէջը գտնուողներուն մեծ մասը տիկիններ են։ Այդ նոր տան վրայ վանականները խաչ մը տնկած են։ Լա Ռոշելա-Ֆորտի Բաքուչինեանները ալ վանաւորման վանքէն, վանականներէն վեցը ձերբակալուած են։ Նանթի պատժական ատեանը 16 ֆր. տուգանքի դատապարտեց Բաքուչինեան եօթը վանականներէն իւրաքանչիւրը։

ՌՈՒԻՖ ՄԱՆԶՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ.—Բեքինի ամերիկեան դեսպանը Մանուցագիր մը տուաւ չինական կառավարութեան, Ռուսիոյ առաջարկած նոր Պայմանագրութեան համար։ Մանուցագիրը կը բողոքէ մանաւանդ այն երկու պայմաններուն դէմ, որոնց համեմատ այլ ևս մանչուրիական նոր քաղաքները պիտի չբացուին օտարներուն առջև, և միայն Ռուսերը պիտի գործածուին երկրին վարչութեան մէջ։

* * * Շանկայի մէջ ամէն գաւառէ չինացիներ մեծ գումարում մը ըրին բողոքելու համար Մանչուրիոյ մասին Ռուսիոյ ըլլալիք ոնևէ զիջումի դէմ։ Չինական հայրենասիրական ճառեր խօսուեցան։

* * * Ամերիկայի արտաքին գործոց նախարար Մր. Հէյի և Ուաշինկթընի առուս դեսպան Բասիլի կոմսին միջև խորհրդակցութիւն մը տեղի ունեցաւ՝ Մանչուրիոյ խնդրին առթիւ։ Ամերիկա ուզեց հասկնալ Ռուսիոյ նոր չարժումին բուն նշանակութիւնը։ Բիւդէրպուրկի ամերիկեան դեսպանը իր կառավարութեան կոչմէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան տուաւ Մանուցագիր մը։ Հրահանգ ղրկուեցաւ նաև Բեքինի ամերիկեան դեսպանին որ դժգոհութիւն յայտնէ Ռուսիոյ նոր պահանջումներուն համար, և պնդէ որ Չինաստան հաւատութիւն չտայ։

* * * Գերմանի թերթերը կը յայտարարեն թէ Անգլիա մեծ դժուարութեան մէջ է իր հակառուս դիրքին համար զոր բռնած է Մանչուրիոյ մասին։ Կ'ըսեն թէ այս խնդրին մէջ Գերմանիա բնաւ պատճառ մը չունի Անգլիոյ հակադրելու։ Ամերիկա եւս գոհ պիտի ըլլայ Մանչուրիոյ մէջ, եթէ նոյն իսկ անոր տէրը Ռուսիա ըլլայ։

* * * Ռուսիա կը պահանջէ որ Մոսկվոյ արդի վարչութիւնը ոնևէ փոփոխութիւն չկրէ, որովհետև այդ պարագային շրջակայ գաւառներուն մէջ կենան չտիպութիւններ ծագիլ տեղացիներուն մէջ։

* * * Շանկայի բնիկ թերթերէն մին Մանչուրիոյ կացութեան վրայ տեսութեան մը մէջ կ'ըսէ որ, եթէ Ռուսիոյ արդի պահանջումները ընդունուին, չինական կայսրութեան միւս մասերուն մէջ ալ խնդիր պիտի ծագի։

ՄՈՐՄՈՆՆԵՐԸ ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԷՆ ՎԻՆՆՈՒԱԾ.— Գերմանիա վերջերս իր երկրէն արտաքսեց քանի մը Մորմոն միսիոնարներ։ Ամերիկայի ծերակուտականներէն ոմանց բողոքին վրայ, արտաքին գործոց նախարար Մր. Հէյ հրահանգ տուաւ Գլերմոնի ամերիկեան դեսպանին, քննութիւն մը բանալ այդ արտաքսումի պարագաներուն վրայ, և հասկնալ թէ միսիոնարները հակառակ գործի մը մէջ գտնուած են։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻԻ ՓԻԼԻՊՊԵԱՆ ԿՂԶԻՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ.— Ամերիկեան բանակին ամէնէն բարձրաստիճան սպան՝ զօրավար Մայրդ տեղեկագրի մը մէջ չատ խղճալի կերպով կը պատմէ Ֆիլիբինոներուն կրած տառապանքները։ Շատ տեղեր աւերակ եղած է երկիրը, և բնակիչները հալած մաղած կերպարանք մը ունին։ Ամերիկայիք բնակիչները քաղաքներու մէջ համախմբած են, մինչև վեց հարիւր հոգի մէկ չէնքի մէջ թխմեր են, և սնունդի ոմանք չնչահեղձ եղած են։ Իր անձնական փորձառութեամբ զօրավարը կը հաստատէ այս եղածները։ Ուրիշ աղբիւրներէ եկած տեղեկութիւններ կը հաստատեն ըսուածները։ Հրացանի բռնաւոր են գերիներ, կաթսիկ քահանաներ չարչրկուեր և կողոպտուեր են, և բնիկներ սպանուեր են խարազանի հարուածներով։

ԷՏՈՒԱՐԴ Է. ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ.— Լոնտոնի և ամբողջ Անգլիոյ Բողոքական Դաշնակցութիւնը կը բողոքէ Անգլիոյ Թագաւորին Վատիկանի այցելութեան դէմ։

* * * Էտուարտ Է. Բարիզի անգլիական դեսպանատան մէջ պիտի նստէ այն անկողնին մէջ, ուր Նաբոլէոնի հայրը, Բօլին Պօրկէզ երբեմն կը նստէր, այն ոսկեզօծ ծանր ամպհովանիին տակ, որուն վերեւ կը բարձրանայ կայսերական արծիւը։ Երեք սրահներ պատրաստուած են, կարմիր, դեղին և կապոյտ։ Դեսպանայարկի սրահները ընդունելութիւններուն պիտի ծառայեն։ Թագաւորին յատկացուած կարասիները, սրահներուն վարագոյրները և պատերու զորգերը կայսերական ոճով են, կարմիր և ոսկեզօծ։ Շատ ընդարձակ է ճաշարանը, բոլորովին սպիտակ քանդակներով, որոնց վրայ Սէրերը պաշտօն ունին եղանակները և ամիսները ներկայացնելու։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ Դանիոյ Բրանթիան թագաւորին ղրկեց բարեկամական նամակ մը իր լուսանկարին հետ, որ կը ներկայացնէ զինք դանիացի ծովակալի համազգեստով։

ԿԱՆԱՅԻ ՄԵՆԱՄԱՐՏ.— Զինուորական մը կինը և հանրածանօթ լրագրի մը այրի կինը Մոսքուայի մէջ թունաւոր մենամարտեցան։ Զորս բարեկամ կիներ վկայ էին։ Մենամարտին պատճառը սիրային տագամ մէջ է։

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Թաճ կը հրատարակէ երկար նամակ մը զոր Մ. Ժորէֆ Ռէյնաք ուղղած է Մ. Ֆէրլէ որ Պուրպոնի, այն յայտարարութեան համար զոր ժամանակին Բարիզի գերմանական դեսպան Միւնսթէր իշխանը ըսած էր Շեֆոֆէլ գնդապետին՝ պորտրոյի մը մասին, որ Վիլհէլմ կայսեր կողմէ ծանօթագրուած է, եւ որ գողցուած էր Բարիզի գերմանական դեսպանատունէն։ Ժօզէֆ Ռէյնաք այդ նամակին մէջ կը յայտարարէ թէ Միւնսթէր իշխանը զոր 1901ի գարնան Մոնաքոյի մէջ տեսած էր Ալպերթի իշխանին բնակարանը, զարմանք յայտներ է որ ծանօթագրուած պորտրոյին և Վիլհէլմ կայսեր կարծեցեալ նամակներուն առասպելը ի՞նչպէս չէ ոչնչացած նոյն իսկ առաջին օրէն։ Մ. Ռէյնաք կը յիշէ նաև Միւնսթէր իշխանին կողմէ քանի մը օր ետքը իրեն ուղղուած ինքնագիր նամակին հետեւեալ մասերը։ «Պաշտօնական դպլոմատական թոյլ չի տար ինձի պատասխանել ձեր հարցումներուն, վասն զի այնքան ծանօթ չէին Էսթէրհազիի ու Շըվարցքոյէնի յարաբերութիւններուն։ Այս վերջինը գիտեր թէ լրտեսութիւնը չէի արտօներ. ատոր համար ինծմէ գաղտնի կը պահէր Էսթէրհազիի հետ ունեցած յարաբերութիւնները։ Երբ Տրէյֆիւսի գործը երեւան եկաւ, հարցուցի Շըվարցքոյնի թէ Տրէյֆիւսի մասին բան մը գիտէ՞ր։ Բացարձակապէս յայտարարեց թէ բնաւ յարաբերութիւն չէր ունեցած անոր հետ։ Դրել տուի Պէրլինի պատերազմական նախարարութեան ու սպասցուցին, եւ պատասխան ստացայ թէ Տրէյֆիւս սպան ծանօթ չէր եւ թէ գերման իշխանութիւնները բնաւ յարաբերութիւն չէին ունեցած անոր հետ։ Այդ յայտարարութեանց վրայ է որ Բազիլիոր Բէրիէ նախագահին եւ Մ. Տիւրիի հետ ունեցայ ձեզի ծանօթ տեսակցութիւնները։ Զեմ կարծեր որ Շըվարցքոյէն 1893էն առաջ ճանչցած ըլլայ Էսթէրհազին։ Զեմ գիտեր նաեւ թէ ծառայութեան առաջարկութիւնը ինչպէս եղած է։ բերանացի՞ թէ գրաւոր։»

Միւս կողմէ Մ. Ռէյնաք կը հաղորդէ պատճէնը սա նամակին՝ զոր 1897ին ստացած է Մ. Բազիլիոր Բէրիէէն. «Եթէ այդ աղտոտ գայթակղութեան վրայ լոյս մը սփռելու և զայն վերջացնելու հանգամանքը ունեցող բան մը գիտնայի, պիտի փութայի հաղորդել Մ. Մէլիւին. բայց ինչպէս տամ այն տեսակ խորհուրդ մը որ ինձմէ չի պահանջուիր։ Լրագիրները վրան կը յարձակին և դիս ինդրին մէջ խառնելու համար կը յերիւրեն նամակ մը՝ որ իբրև թէ Գերմանիոյ կայսեր կողմէ ղրկուած ըլլայ։ Դուռս կը գոցեմ։ Հիմա նախարարներուն քով երթալու ժամանակը չէ»։

Մր. ԲԱՐՆԷԿի.— Մր. Բարնէկի, որ անցեալ ուրբաթ Նիւ Եորքէն Սէլթիֆ չոգենաւը նստաւ. Եւրոպա ուղեւորելու համար, մեկնած ատեն ծանոյց թէ 7,500,000 ֆր. նուիրած էր, շէնք մը կառուցանելու Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին գումարումներուն համար։ Մատնագարան մըն ալ պիտի հաստատի։ Այս նուէրը եղած է Ուաշինկթընի հոմանական դեսպան Մ. Կէվէրսի միջոցաւ։ Մր. Բարնէկի նպաստ երեք միլիոն ֆր. նուիրեց Թըսկըքիի սեւամորթներու կամաւոր՝ զոր կը վարէ Մ. Պուքըր Ուաշինկթընի։

ԼՈՐԴ ՄԻԼՆԵՐ.— Տէյլի Մէյլ կը հրատարակէ իր նեհանդեպոսրկի թղթակցին մէկ հեռագիրը, որով կը խօսի Լորտ Միլնէրի առաջիկայ յանդիսին, Եւրոպա անցնելիք վեցամսեայ արձակուրդին վրայ։

Թղթակիցը կը յարէ թէ այնպէս կը կարծուի որ Լորտ Միլնէր այլեւս չպիտի դառնայ Հարաւ Ափրիկէ։

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱՄԷՆԷՆ ՄԵԾ ՇԷՆՔԸ.— Եւրոպայի ամէնէն մեծ շէնքը որ Լոնտոն, Հոլլանդիոյ թաղին մէջ կը հաստատուէր, վերջացած է։ Այս շէնքը իր հակայութեամբը կը գերազանցէ Ամերիկեան ճարտարապետներունը։ Այս շէնքին ընակելի մակերեսն է 910000 քառակուսի ոտք և 6153 սենեակ ունի։ 30 վերելակներ հաղորդակցութեան մէջ կը դնեն շէնքին տասնմէկ յարկերը։ կեդրոնը հարաւակայ ճաշարան մը հաստատուած է, ուստ 8600 վարձակալներուն համար։ Այս շէնքին կառուցման համար երկու-քառկէս միլիոն անգլիական ոսկի ծախսուած է, այսինքն շուրջ 62,500,000 ֆրանք։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՅԵՂԸ.—Նիւ Եորքի գաւառանուէրն, Ռօքֆէլերի մէջ, Միս Ամէլիա Հիկինսընի նախագահութեանը տակ «Նիւ Եորքի ծեր աղջիկներու միաբանութիւն» մը կազմուեցաւ։ Նախագահուհին, ամերիկեան կնիներուն ամբիծեան մասին Մ. Բուզվէլդի հանմաօտ տեսութիւնները ի վեր հանեց, և ըսաւ որ «Հանրապետութեան նախագահը չատ հեռուները կ'երթայ, երբ մեզ զարար գործերու դասակարգին մէջը դասակ չտեսնելու պարագան ալ կը դնէ։ Մ. Բուզվէլդ բազմանդամ ընտանիքի մը հայրն է, բայց ոչ՝ մայրը։ Թող ուրեմն զբաղի ան դրբաթներով, սակացոյցներով և նախագահական առաջնիայ ընտրութիւնով։ Ասոնք են իր գործերը։ Գալով ամբիծեան խնդրին, թո՛ղ հանգիստ սրտով ձգէ ան մեր մեծ հանրապետութեան կանանց խնամքներուն, որոնք չեն և չի պիտի ալ ըլլան երբեք իրենց «ցեղին ինքնապանութեան» պատճառները։

Հաւանում գոյացած է որ եթէ Միացեալ Նահանգներուն մէջ ամերիկեան ցեղին բազմանալը Ռօքֆէլերի միաբանակցութիւններէն կախում ունի, այն ատեն չատ արդարացի պիտի ըլլայն Մ. Բուզվէլդի յայտնած մտահանգութիւնները։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՕՐՕՀԱՄԱ, 30 Ապրիլ.—Ռիւզէրի գործակալութիւնը կ'իմանայ թէ Ռուսիա պաշտօնապէս ծանուցիր է թէ իր զօրքերը ետ կը քաշէ Զինկբինկի նահանգէն։

ՀՌՈՄ.—Առաւօտուն տեղի ունեցաւ զօրահանդէս մը, որուն ներկայ էին Էտուարտ և Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորները ու Էլէնա թագուհին։ Անապին բազմութիւն մը խանդավառ ցոյցեր ըրաւ վեհապետներուն։ Միջօրէին հաւը, Էտուարտ թագաւոր անգլիական դեսպանատունէն դուրս ելլելով, Վատիկան գնաց Պապին այցելութիւն տալու։ Զինուորական պատիւներ եղան։ Պապին հետ Էտուարտ թագաւորին տեսակցութիւնը 25 վայրկեան տեւեց։ Թագաւորը ապա Քուիրինալ վերադարձաւ։ Վաղը առաւօտ Բարիզ պիտի մեկնի։

—Նաւային պաշտօնական զինուորական գործոց ընդհ. տնօրէն դերծովակալ Ռէյնօտի, ծովային նախարարութեան խորհրդական անուանուեցաւ փոխանակ Գ. կարգի ծովակալ Սէրբայի, որ հրաժարած էր

ՄԻԻՆԻԽ.—Սաքսոնիոյ թագաւորը միջօրէին եռաքը հասաւ, և կայարանին մէջ ընդունուեցաւ իշխանակալ Լուիթբոլտ իշխանին և իշխաններուն կողմէ։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.— Մ. Լուպէ ժանտ'Ամբք զրահաւորով հասաւ և թնդանօթներով ողջունուեցաւ բերդերուն և նաւահանգստին մէջ գտնուող ամերիկեան նաւաբեկին կողմէ։ Ամերիկեան նաւաբեկին հրամատար ծովակալ Բօգրն, ամերիկեան չորս մարտանաւերուն հրամատարներուն հետ, ժանտ'Ամբք զրահաւորը գնաց, և Մ. Լուպէի յայտնեց թէ ուրախ է որ Մր. Ռուզվէլդ պաշտօն յանձնած էր իրեն թարգմանը ըլլալ ամերիկեան ազգին ու իր նախագահին անկեղծ մտադիրներուն, Ֆրանսայի բարգաւաճման և իր նախագահին՝ Մ. Լուպէի երջանկութեան համար։ Մ. Լուպէ ի պատասխանի ըսաւ թէ խորապէս զգածուած էր այս բարեկամական ցոյցէն, և ամերիկեան ծովակալը ճաշի հրաւիրեց չորեքշաբթի օր Էլիզէի պալատին մէջ։ Նախագահ Լուպէ, ամուսին Ջեմ ծանիրուն մէջ, Իրիկուան ժամ 6.30ին Բարիզ մեկնեցաւ։

ԲԼԷՆԻԱ.—Երեսփ. ժողովը մինչեւ այսօր քուէարկած չըլլալով առժամեայ ելմացոյցը, նախարարութիւնը ինքը պիտի գործէ վաղուընէ սկսեալ։)

ՍԷՆ ԼՕՐԱՆ.— Շարդէօղները առաւօտուն արտաքսուեցան։ Հարկ եղաւ վեց դումներ խորտակել Շարդէօղներուն հանելու համար որոնք մատրան մէջ համախմբուած էին։

ԲԱՐԻԶ.— Էտուարտ թագաւորին ընդունելութեան պատրաստութիւնները կը շարունակուին տենդոտ գործունէութեամբ։ Անգլ. դեսպանատան արքայական պալատի վերածումը աւարտեցաւ։ Էտուարտ թագաւոր ժամը 2.50ին պիտի հասնի Բօրդ Տօֆինի կայարանին և Պուա տը Պուլոնիի ծառուղիին ճամբով։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմինա թագուհին և Վիլհէլմ կայսրը ներկայ եղան Սաքս-Վէյմարի Մեծ Դուքսին ամուսնութեան։ Վիլհէլմ կայսրը ապա Հռոմ մեկնեցաւ Հանովէրի ճամբով։

ԱԹԷՆՔ.— Եորկիոս թագաւոր չատ փայլուն ընդունելութիւն մը ըրաւ Մ. Շոմիէի և Մ. Բոնղանի։

ԼԻՎԸՐՊՈՒԼ.— Ամերիկեան լուրերը ցորենի գինին վրայ անկում կը ծանուցանեն։ Վերջին գինն է 6/1/25։

ԲԱՐԻԶ.—Միաբանութեանց արտաքսման առթիւ ո և է նոր դէպք չպատահեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ֆրանքի հրարտիին (Բանասա) լորտ Քրամբ, 80 ընտանիքներ փճացան։

ԲԱՐԻԶ.— Կը հերքուի այն տեղեկութիւնը թէ Մ. Բոնպ պիտի քաշուի պաշտօնէն։ Անիկա առաւել քան երբեք որոշած է ամբողջապէս գործադրել Խորհրդարանի կողմէ քուէարկուած օրէնքները։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

1 Մայիս 1903

Ֆրանս. 3% (3% Français)	97 67
Բէյի (Tab. Turcs)	374 —
Դօնսօլիա (R. Turque D)	29 52
Երկաթուղի (Lots Turcs)	126 50
Պանգ Օֆֆ. (Banque Ott.)	598 =
Թրանսվալ (Transvaal)	137 —

ՍԷԼՍԼԸԳ ՐԷՍՄԸ ԱԼԻՍԻ

Տիւնքի ճիւմաս կիւնիւ Սէլսլըգ բէսմը ալիսի Համիտիյէ ճամիի շէրիֆինտէ իճրա պույրուլմուշ տըր։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՑԵԷ

Տիւնքի ճիւմաս կիւնիւ Սէլսլըգ բէսմը ալիսինէն սոնրա չաեան պույրուլան միւսլատէի Սէնիյէի Հաղրէթը Բաստիշահի իւղերինէ Բուսիա սէֆիրը քիպրիի էսպէյիլու Մ. Զինովիէֆ հաղրէթլէրի սուրէթը դայրը բէսմիէտէ հուզուրը չէվքէթմէվքուրը Հաղրէթը Թաճարիսէ չէրէֆը միսուլէ նամիլ օլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ երկաթուղիին անօրէնները ի մօտոյ գումարում մը պիտի ունենան Պրիւսէլի մէջ, գործը առաջ վարելու համար առանց Անգլիայի սեղանաւորներուն մասնակցութեան պէտք ունենալու։ Թէեւ բանակցութիւնները կը շարունակուին միջա Թիւրքական Սէնտիքային և Անգլ. Սէնտիքային ու Մր. Պալֆուրի միջև։

ԹՈՒՐԲԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Վեհ. Սուլթանին կողմէ Գերմանիոյ Վիլհէլմ կայսեր նուիրուած երկու ձիերը առջի օրուան կառախումբով ճամբայ հանուեցան։ Հեծելազօրաց գեր-գնդապետ Իպրահիմ ալէյ զանոնք պիտի ներկայացնէ Գերմանի վեհապետին։

ԿԱՅՍ. ՆԵՐՈՒՄ.—Վեհ. Սուլթանը ներում շնորհեց Մուհիտտին էֆէնտիի, որ խարդախութեան գործի մը համար դատապարտուած էր Եղեռնագատ առեանին կողմէ։

ՐՈՒՄԵԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն և ընդհ. քնիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշայի հրամանով Սելոնիկի նահանգին համար վիճակագրութիւնը պատրաստուեցաւ։ բոլոր այն պաշտօնեաներուն որոնք պաշտօնակ եղած կամ դատաստանի հեթարկուած էին, չորս ամսէ ի վեր, այսինքն վարչական բարենորոգումներուն սկսած օրէն։ Վիճակագրութիւնէն կը տեսնուի որ անկարողութեան կամ յոռի ընթացքի համար պաշտօնակ եղած են 26 ոստիկան, 407 ոստիկան-զինուոր, որոնց 16ը սպայ են։ Ասոնցմէ զատ 30 պաշտօնեայ պաշտօնակ եղած են և 22 հոգի ալ դատարանի հեթարկուած։

—Մանաստիրի շրջանն ոստիկան-զինուորներու վարար պիտի ջնջուի և անոր տեղ հիմնեալ ոստիկան զինուորներու վաշտ մը պիտի դրուի։ Նահանգին ոստիկան-զինուորներուն թիւը 2975ի բարձրացաւ։ 27 գումարտակ ալ հիմնեալ ոստիկաններ կան։

—Բոսմէլիի Նահանգներուն անտառապահներու պիտի առնուին ոստիկան-զինուորներէն։

—Գոսովայի Նահանգին 8 գիւղերու բնակիչներուն 136.000 ղրշ. փոխ պիտի տրուի փոխադարձ երաշխաւորութեամբ։

ՐՈՒԵՀ. ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԻ Նախարարական յանձնաժողովը, որուն կ'անդամակցին ելմական, առեւտրական, երկրագործական և ղինուորական սպառազինմանց նախարարները, առջի օր ևս գումարուեցաւ եպարքոսական պաշտօնատան մէջ և խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԴԱՄԱԿՈՍԻ մէջ հաստատուելիք բժշկական վարժարանին դեսպինը որոշուած է։

ԵՐԶՐՈՒՄԻ ոստիկան-զինուորներու կազմակերպութեան յանձնաժողովը իր գործերը կը շարունակէ և կը զբաղի պաշտօնավարելու անկարող սպաները հանգստեան կոչելու խնդրով։

ՄԱՆԱԿՈՒԹԻԻՆՆԵՐԸ.— Ելմական նախարարութեան մէջ մանակութեանց խնդրովը զբաղող յանձնաժողովին ուրուագիծով իր պարտքին % 25ը չվճարող մանակները չպիտի կրնան քննութեան կոչել և դատարանին պիտի յանձնուին։ Սէնսիքային անդամները պիտի ընտրուին երեւելի վաճառականներէ։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՐԱՆ ապանները ու քարտուղարները % 25 հանումատութեամբ չարաթական վճարումներ եղան։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատէրն տիկին Քոնթան, առջի օր ընդունելութիւն մը կատարեց որուն հետեւեցան պարեր։ Ներկայ էին աւստրիական, ռուսական, պարսկական, պլճիական դեսպանները, դեսպանական պաշտօնեաներ, եւ բազմաթիւ երեւելիներ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանն ալ հացկերոյթ մը տուաւ որուն ներկայ էին ամերիկեան դեսպանը, Թէհրանի ամերիկեան դեսպանը, Սրբ Պապինիքին Սմիթ և ուրիշ երեւելիներ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ֆրանց եօզէֆ կայսրը, Քուրսն տը Ֆէր պատուանշանին Ա. կարգը տուաւ Շքատարայի արքեպիսկոպոս Տ. Կրէնիի։

—Իտալիոյ կառավարութիւնը Սէն-Մորիս-է-Լազար պատուանշանին երկրորդ կարգը տուաւ Սէլանիկի նաւայնի հրամանատար Բասիմ փաշայի։ Սերպիոյ կառավարութիւնը Մ. Սալա պատուանշանին երրորդ կարգը տուաւ Իսնոլի Ցունաց մետրապոլիտ Տ. Երմանոսի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշաններուն ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը։

—Աւստրիոյ կառավարութիւնը զանազան կարգի պատուանշաններ տուաւ Գ. զօրաբանակին հրամանատար Խայրի փաշայի, Թ. զօրաբաժնին հրամանատար Իպրահիմ փաշայի, կայս. Թիկնապահ գնդապետ Բասիմ պէյի եւ ուրիշ սպաներու։

ՕՍՄ. ՊԱՆԲԱՅԻՆ ընդհանուր Տնօրէն Մ. Կասթոն Օպուանօ, Կայս. Պալատ գնաց և իրեն ակնակուռ Օսմանիէ պատուանշան շնորհուելուն առթիւ երախտագիտութիւն մատոյց

ԳԵՐՄԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ խնդրեց Բ. Դուռէն, որպէսզի պէտք եղած դիւրութիւնները ընծայուին գերման երկրաբան Մ. Մարթէն Հոլցի, որ Էսթրէնի նահանգին և Սթրանտա լեռներուն մէջ երկրաբանական ուսումնասիրութիւններ պիտի կատարէ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Մ. Քոնթան առջի առաւ Աթէնք հասաւ։

ԻԶՄԻՐԻ ռուսական ընդհ. հիւպատոս Մ. Նէպոս, Իռա Պեսարան խորհրդին անդամ անուանուեցաւ։

ԶԱՆԶԻՊԱՐի ԷՄԻՐը Ասմէտ պէյ Մէհմէտ պէյ Սայիտ որ Հիճազ ուխտի գացած էր, Եամպու հասեր է ուրկէ վաղը ճամբայ պիտի ելլէ դէպի իր երկիրը։

ՍԷՐՎԻՃԷՆ էֆէնտի, առեւտր. և Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան մասնագէտ խորհրդականը, Բարլսպան մեկնեցաւ արձակուրդով։

ԻՆԷՊՕԼԻ-ԳԱԼԱԹԷՄՈՒՆԻ խճուղիին վերաշինութիւնները սկսած են։

ՐԱՂԱԲԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ծանոյց ամէն կողմ որպէս զի միշտ հակողութիւն կատարուի պարապ գետնիներու մէջ աղբիւսներ չնետուելու և կողմնակի փողոցներուն ալ մաքուր մնալուն համար, մանաւանդ առաջիկայ ամրան մէջ։

ՀԻՍԱՐ ԳՈՒՆԴԵՐԸ.—Սպարապետութիւնը հրամանդ ղրկեց Անատոլուի նահանգներուն մէջ ձի գնող յանձնախումբերուն թէ, 25 հատէն պակաս ձի պէտք չէ ճամբայ հանել։

ԱՑՎԱԼԸՐԻ ՁԵԹԵՐԸ.— Այվալըքի ձէթի վաճառականները, դիմած են ձեռնհաս պաշտօնարանին, յայտնելով թէ, իրենց այդ բերքին կեղծերը կը պատրաստուին, ինչ որ մեծ վնաս կը պատճառէ իրենց։ Հետեւաբար խնդրած են արգիլել այդ կեղծ ձէթերուն վաճառումը։

ԱԹԷՆՔԻ առեւտրական և արհեստագործական ցուցահանդէսին մինչև հիմա օսմ. երկիրներէն 250 հոգի մասնակցած էն, որոնց 150ը Իզմիրցի են։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Ներքին գործոց նախարարութիւնը, եղած հարցման մը պատասխանելով ծանոյց թէ, նորածինի մը ծընունդը ծանուցանող իլմոխապերին պարտնակութիւնը երբ ճշմարտութեան հակառակ ըլլայ, անոր մէջ ստորագրութիւն ունեցող վկաներն ալ պէտք է պատասխանատու ճանչցուին և դատուին պատժական դատարանին առջև։

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՑՐԻՑԷԻ նոր գնած երկու չոգենաւերէն մէկը Պոլիս հասաւ երէկ։ Այս չոգենաւը Վոսփորի գիծին համար պիտի գործածուի։ Շոգենաւը մեծ չոգենաւակ մըն է, անիւը տակէն, երկու կողմը սրահներով ու կամրջակով մը։ Այս չոգենաւը քիչ ճամբորդ պիտի կրնայ առնել։

ԱՐԵՒ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻի Ընկերութեան Ա. հաշուակալ Մ. Բոլ Ագնեսը երէկ տօնեց իր պաշտօնին մէջ մնալուն 25 ամեակը։

ՀԵԼԼԷՆ կառավարութիւնը հրամանդ տուած է պէտք եղած տեղերը՝ չուռով Պոլիս ղրկել Թուրքհելլէն առեւտրական դաշնագրին վաւերացուած օրինակը։

Մ. ՇԱՐԼ ՌԷԲԷՆԻ ՄԱՀԸ.— Մ. Շառլը Ռէբէն, հիմնադիր և պետ համանուն տան, նախընթաց օր մեռաւ 80 տարեկան։ Հանգուցեալը չոգենաւային և ապահովագրական ընկերութեանց գործակալներուն մէջ երիցագոյն էր։ 1823ին ծնած էր Նորվեկիոյ մէջ, և 1853ին Պոլիս եկած հաստատուած իբրև գործակալ Սքանտինավեան գրեթէ բոլոր ընկերութեանց։ Իր եռանդին ու գործունէութեան շնորհիւ, շուտ տական, նորվեկեան ու դանիական չոգենաւերու աւելի յաճախ ճամբորդեցին Արեւելքի ծովերուն մէջ։ Տասը տարի առաջ գործէ քաշուեցաւ և իր վաճառատան մնօրէնութիւնը յանձնեց իր որդիին՝ Մ. Թէոտոր Ռէբէնի։ Յուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուեցաւ և մարմինը թաղուեցաւ Ֆէրիգիւղ բաղաքականներու գերեզմանոցը։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Երկուշաբթի գիշեր ժամը 5.25ին Ամասիոյ և Բէօրբիւի մէջ արեւելքէն արեւմուտք երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեցան առանց վանգաւոր հետեւանքի։

—Մալազկերտի մէջ ալ երկրաշարժի երեք նոր ցնցումներ զգացուած են։ Կարօսներուն հաց բաժնուեցաւ։ Իշխանութիւնները կարելին ի գործ կը դնեն արկածեալներուն օգնութիւն փութացնելու համար։

ԴԷՊԻ ՀԱՆՐԱՏՈՒՆ.—Եոզկատցի Եորկի, որ Դալաթիա, ձէրահ Մուսթաֆա փողոց կը բնակէր, անցած օր Պայազիտ փողոց բնակող Սոֆիա անուն կնոջ մը 14 տարու աղջիկը կը հանդիպէ, որպէս զի Բեբայի մէջ պտոյտ մը կատարեն։ Եորկի զայն կ'առաջնորդէ Թիմնի փողոց հանրատուն մը և 15 ոսկի կ'առնէ փոխարէն։ Այս դէպքէն երեք օր ետք է որ Սոֆիա կը գտնէ իր աղջիկը, և այժմ դատ բացած է Եորկիի դէմ։

ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ.—Տիարպէքիրէ կը ծանուցի թէ հռչակաւոր աւազակապետ Ալեքսի և ընկերը՝ Ազալօթօ, որոնք ի բացակայութեան 15 տարի տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էին, վերջերս օսմ. զինուորներու կողմէ ողջ ողջ ձերբակալուած են։

ԱՀՈՒԵԼԻ ՈՃԻՐ.—Դող եակաղը, Էրէնքէօյ, Խալիլ և Օսման անուն անձերը, իրենց ընկերը, Հասանը խեղդելով տարած թաղած էին, Գայըշ տաղիի վրայ արտի մը մէջ։ Ոճրագործները ձերբակալուելով Սկիւտար ղրկուեցան. սոնք ուրացան թէև բայց իրենց վրայ արիւնի բիծեր կային։ Հաստատուեցաւ որ ոճիրին եղբ երբ Օսման, Հասանի մարմինը կը փոխադրէր վրան արիւն եղած է ապանեային քիթին վազած արիւնէն։ Ոճրին շարժառիթը այն էր որ Հասանի քով շատ դրամ կը կարծէին գտնել։

ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐ.— Երեք ամիս առաջ, երեք չարագործներ, Ահմէտ, Մուսին և Էլիաս՝ Տրամպի բանտին պատը ծակելով փախած էին։ Ոստիկանական ջոկատ մը վերջերս Գարա-Սու-Քէօպրիւի կողմերը նոյն երեք չարագործներուն կը հանդիպի որոնք կը յանդգնին զէնք գործածել։ Բայց ոստիկաններն ալ պատասխանելով, զանոնք կ'ապտնեն։

ԴԻՒԱՑ.— Ոստիկանութիւնը առջի օր Քալիօնճը Գիւլուղը փողոցին մէջ գտաւ Թաթավլայի Սթամաթի անուն անձը, որ գլխով վիճակի մէջ չկրնալով ինքզինքը բռնել ինկած և գլուխը ջանջախած էր սալայատակներուն դարնելով։

ԿԵՂԾ ԶԱՐԱՌՈՒԿԻՆԵՐ.— Պանտողլու Իպրահիմ, իր կինը և զաւակը Իզզէթ ձերբակալուեցան և դատարանի յանձնուեցան 200 հատ կեղծ զարդոսկի քշած ըլլալնուն համար Կէտոսի մէջ։

ԱՐԿԱՆ.— Քէրքէնի (Լիբանան) քարահանքին մէջ փլուզում մը տեղի ունեցաւ ու փլատակներուն տակէն հանուեցաւ չորս կիներ, որոնցմէ մէկը մեռած էր։

ՅԱՒԱԼԻ ՀՐԴԵՀ.— Պրուսայի Սէմավ գաւառակին մէկ գիւղէն անցածները հրդեհ ծագելով այրած է Սիւլէյման անուն թուրքի մը տունը։ Բոցերուն մէջ ողջ ողջ այրած են նաև Սիւլէյմանի կինն ու 7 տարու աղջիկը։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.—Փաստաբան Իլիաս էֆէնտի, որ իւղի վաճառական Սիմոնին 700 ղրուշը իւրացուցած էր խաբեբայական միջոցներով, վերաբնիչ առեանին կողմէ դատապարտուեցաւ 3 ամիս բանտարկութեան։ 2 ոսկի տուգանքի և իւրացուցած դրամը վերադարձնելու։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ
Կ. ՊՕԼՍՈՅ

(1903 Ապրիլ 18/1 Մայիս Ուրբաթ)

ՑՈՐԵՆ

Ձերմակ Ա. լիպրայէն պակաս 7 ղր.
» Բ. Գ. » 7½ »
Մախլուտ (խառն) » 8-8¼ »
» (հաճարով) » 9¾-9¼ »
Սէրթ էֆթրա, օխան 37-38 փր.
» միջին տեսակ » 34½-36¼ »

Ա Լ Ի Ւ Ր

Տեղական քրքմա Ա. պարկը 72 ղ.
» » Բ. և Գ. » 67-69 »
Օտէսա 4000 պարկ. Ա. 98, Բ. 86-88, Գ. 78-80, Դ. 67-68, Ե. 64 ղ.։

Թ Ե Փ

Օխան 22-22¼ փարա։

Գ Ա Ր Ի

Աղէկ տեսակը 12-12½ ղրշ. գրիւ
Երկրորդ » 11¼-11¾ »

Մ Ի Ս Ի Ր

Օխան 25-26½ փարա։

* * *

ԵՐԿԱԹԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Երկաթի հրապարակը միևնոյն վիճակին մէջ է։ Իշնչ ըսենք վաճառականներէ ամանց այն ընթացքին որ հետաքրքրութենէ աւելի կարճատեսութիւն մը կը յայտնէ։ Կը զարմանանք որ մրցումի այս աստիճանը փոխանակ աւելցնելու գործառնութեանց քանակը աւելի նուազութեան մատներ է զայն, և այն վաճառականները որոնք յուսակոտրութենէ աւելի լրջութեամբ կը գործեն, կը մտածեն թէ մինչև ո՞ւր պիտի յանգի այն անհաղթ ընթացքը երկաթի վաճառականութեան մէջ։

Գիներն են

Կենդ. (44 փթ.) Լ.	100էն
Պլէնիական ձող երկաթ	41½-42½
» փ.թրէլ	39 – 39½
Ռուսական երկաթ	76 – 77
Շրջանակի երկաթ	47 48
Ցկուած » (սիլմ)	47 – 48
Տ և ւ	49 – 50
Սահ Նօ. 1 – 4	48 50
» 5 - 10	60 - 62
» 11 – 14	67 – 68
» ա՛ագուած Նօ. 1 – 14	106 – 107
» » խոռոչաւոր	96 – 98
Գամի երկաթ	66 – 67
» կեղծ երկաթ (Խարմա)	42 – 43

Ապրիլ 18/1 Մայիս 1903

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ Երէկ առտու գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

1. Ներկայ 1902-1903 տարւոյ դպրոցական տարեշրջանի մայրաքաղաքիս Ազգ. վարժարանաց վիճակագրությունը տպագրուած ըլլալով խորհուրդը որոշեց ցրուել զանոնք ազգ. վարժարանները Նոյնպէս Գալատ. վարժարանաց վիճակագրությունն երկրորդ պրակն ևս տպագրուած ըլլալով, խորհուրդը իր շնորհակալութիւնը յայտնեց խորհրդական Հրանտ էֆ. Ասատուր և քարտուղար Գառնիկ էֆ. Հայկեանի այդ առթիւ իրենց տարած հոգածութեանը համար և որոշեց նոյն տետրակները ևս ղրկել որոնց որ անկ է։

2. Ակէ առաջ Արամ էֆ. Բժշկեան մանկապարտէզի ազգ և տարրական դասընթացքի ուսանողաց համար Գաւեան Դայալիկեան անունով և եւրոպական ձայնանիւերով պատրաստած մէկ երգարանը ներկայացուցած էր և խնդրած էր անոր վաւերացումը իբրև դասագիրք երաժշտութեան։ Ըստ կանոնի նոյն գործին վրայ հարկ եղած քննութիւնը կատարուած ըլլալով, խորհուրդը ուշադրութեան առաւ ներկայացեալ տեղեկագիրը և որոշեց հաղորդել զայն հեղինակին, դիտուած ինչ ինչ բարեփոխումները կատարել և ներկայացնել որպէսզի անկէ վերջ պէտք եղածը գործածուի։

3. Խորհուրդը նոյնպէս ուշադրութեան առաւ, տարրական դասընթացքի ուսանողաց համար պատրաստուած իրագիտութեան դասագրքի, ինչպէս նաև Դպրոցի գիրք անուամբ պատրաստուած գործին, մանկապարտէզի բաժնին նրա համար կատարուած քննութեանց տեղեկագիրները և տեսնելով որ, քննիչներու կարծիքը անմոց պատրաստութեան և պարունակութեան մասին կը տարբերէին հեղինակներուն յայտարարութենէն, որոշեց ըստ կանոնի երկրորդ քննութեան մը ևս ենթարկել նոյն երկու աշխատութիւնները և անկէ վերջ պէտք եղածը տնօրինել։

Խորհուրդը որոշեց իր առաջիկայ նիստին զբաղիլ գաւառական նպաստընկալ վարժարաններու տեղեկագիրներու քննութիւնովը և զբաղեցաւ նաև Դաղատիոյ, Բալի և Թրապիզոնի ազգ. վարժարաններու ուսուցիչներու կողմէ ներկայացուած ինչ ինչ մասնաւոր խնդիրներով։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՆՈՐԸՆՏԻՐ Կաթողիկոսին Օծումին Ն. Ս. Օծութեան կողմէ ներկայ գտնուելու համար, Ս. Հայրապետը հրամայած էր Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ Արքեպ. Դիմաքսեանի որպէսզի Սիս երթայ, այս անգամ Ն. Սրբազնութիւնը յօժարեր է մեկնիլ դէպի Սիս։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ մեզի գրուած նամակէ մը կը տեղեկանանք թէ Մարբէ Սրբազան իր հիւանդութիւնը դարմանելու համար Յոպպէի հիւանդանոցը գացած է։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյն քարոզիչ Տ. Տիրայր Վրդ. քահանաներէն մին և Թաղ. Խորհրդէն մէկ քանի անդամները Ս. Պատրիարք հօր երթալով ի պատրիարքարան Ն. Սրբազնութիւնը Խագիւզ պիտի հրաւիրեն, վաղը նոյն թաղի եկեղեցւոյն մէջ պատարագելու և քարոզելու համար։ Ժամերգութիւնը պիտի սկսի 12 ին, պատարագը 2½ին։

ԳՈՒՄ ԴԱՒՈՒԻ ԴՐՍԻ երկսեռ վարժարաններուն կարող տնօրէն Մրկրտիչ էֆ. Կարապետեան որ 10-15 օրէ ի վեր բաւական ծանր վիճակի մը մէջ անկողնոյ կը ծառայէր Տօքտ. Ասիլեան էֆէնտիի չանքերուն շնորհիւ բոլորովին ապաքինած ըլլալով, սկսած է իր պաշտօնին։

ՎԱՆԷՆ կը գրէ մեզի մեր թղթակիցը.— Տեղւոյս ամերիկեան միսիոնարաց կրթական երկսեռ հաստատութեանց կէս յորելեանը պատրաստելու և կատարելու համար՝ կազմուած գործադիր մասնախումբը հրաւիրագրեր ղրկեց միսիոնարաց վարժարանի ընթացաւորներուն, կիսաւարտներուն ու բարեկամներուն, որպէս զի յետագայ երեք նպատակներէն մէկուն ի նպաստ նիւթական նուէրներ տան։

Այս նպատակները պիտի յատկացուին 1. Երկսեռ վարժարանաց զարգացման համար մանկապարտէզի նաև ընդարձակման, իրագիտական, երկրաբանական և այլն գործիքներու գնման։ 2. Իգական սեռի զարգացման համար որ և իցէ կարգադրութեան մը, որպէս զի լաւ պատրաստուին իրենց կոչմանը։ Եւ 3. յատկապէս կեդրոնի մը մէջ ընթերցատունի մը հաստատմանը, ուր կարենան յաճախել ամէն ընթերցասէր անձեր և կարդալ պարունակելի հոգեպարար գրքերը։ Ամէն նուիրատու ազատ է այս երեք նպատակներէն միոյն յատկացնելու իր նուէրը։

Այս նպատակով 5 լիրայ միսիոնարները տուին, 10 լիրայի չափ ալ ներկայ գտնուող երկսեռ բազմութիւնը։ Յոգեւոր հանդէսը պիտի տեւեր յառաջիկայ Յուլիսին։

Յիշեալ 1. և 2. նպատակներու համար ընելիք մը չունինք, սակայն 3.ին՝ այն է հաստատուելիք ընթերցատունին համար, պէտք կ'զգանք կանխաւ յայտնելու թէ մեր ժողովուրդը այդ ընթերցատունէն կրօնա - դաստիարակական տեսակէտով վնասուելէ զատ ուրիշ ոչինչ թող չակնկալէ. ըստ որում ընթերցատունն իրօք դէշ միջոց մը չէ մերիներն պէս օգտակարն ու վնասակարն իրարմէ որոշելու գիտակցութիւն չունեցող հասկացքի մը մէջ, ուստի դաստիարակական նոր հասկացումներ մուտքի ներմուծելու համար և ասով բարոյականութիւնը լաւագոյն կերպով տարածելու Վանայ մէջ։ Կարեւոր է որ մերոնք զգուշաւոր ընթացք մը բռնեն այն ընթերցասան հանդէպ և զգուշացնեն զիրար. պէտք չէ այնքան միամիտ դտնուինք հաստատելու համար թէ միսիոնարք ձրի կամ չնչին դրամի մը փոխարէն ժողովրդեան կարդալու գրքեր մատակարարելու ձեռնարկի մը մէջ իրենց դաստիանքը տարածելու նպատակ յատուկ ծրագիր չունենան. սոնք եթէ այսօր մէկէն ի մէկ մեր ակնարկած ընթերցանութիւնները հան չդնեն իսկ, վաղը անյապաղ պիտի ներմուծեն, որովհետև անոնք մեր Առաքելական Եկեղեցւոյ զաւակներուն պէս (բացառութիւններն յարգելով) անտարբեր ու անգործ ըլլալ չեն սիրեր, այլ ունակութիւն դարձուցած են իրենց՝ գաղափարներն Հայ հօտին ամէն խաւերուն մէջ ալ տարածելու և առ այս նորանոր միջոցներու դիմելու միտ։

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ Ս. Պատրիարք Հայրը՝ ծանօթ փաստաբան Կ. Սօլախեան էֆ.ի նոր հրատարակած «Վաճառականի մը Ուղեցոյցը» անուամբ Օրէնքի Գիրքին մասին հետեւեալ գնահատական ձեռագիր նամակը գրած է հեղինակին.

Պատրիարքարան Հայոց
Մեծապատիւ Կարապետ էֆ.
Սօլախեան փաստաբան
Մեծարգոյ սիրելի,

«Վաճառականի մը Ուղեցոյցը» ըստացայ։ Գեղեցիկ և օգտակար է աշխատութեանդ նպատակը, և բաւական պարզ և յստակ կազմութիւնն ու բայատրութիւնները։ Մեր առեւտրական դասակարգը, մանաւանդ անոնք որ օտար լեզուով եղած գիրքերէն չեն կրնար օգտուիլ պէտք է երախտագէտ ըլլան Ձեր աշխատութեան և գրասենեակէն անպակաս ընեն այդ ուղեցոյցը։

Կը մաղթեմ որ շարունակութիւնն ալ չուտով լոյս տեսնէ։»

Ողջունիւ սիրոյ և օրհնութեամբ
աղօթարար
Պ. Կ. ՄԱՂԱԲԻԱ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Տ. ԳԷՈՐԳ ԵՊՍ. ԵՐԷՑԵԱՆ վաղը պիտի սպասարագէ Կէտիկ Բաշայի եկեղեցին։

ԻԶՄԻՐԷՆ ԿԸ ԳՐԵՆ ՄԵԶԻ.— Ամսոյս 14ին տեղւոյս առաջնորդի օգնական Տ. Կարապետ Վրդ. Տ. Կարապետեան Ատանա մեկնեցաւ։—Տեղւոյս Ազգ. հիւանդանոցի նախագահ հոգաբարձութիւնը դեռ չի յօժարեցաւ մատուցանել իր պաշտօնավարութեան տեղեկագիրը։

—Տեղւոյս Գալատ. ժողովը թէև իր Ա. նիստը երրորդ անգամ ըլլալով ամսոյս 11ին ուրբաթ գիշերուան յետաձգած էր, բայց անդամներուն մեծամասնութիւնը բայակով գանուելով չորրորդ անգամ յետաձգուած է այլ գիշերուան։ Ու հաստատ աղբիւրէ կիմանանք թէ սոյն ժողովին անդամներէն Տէարք. Սարգիս Թագուրեան և Յարութիւն Իլիլիքճեան խրկած են իրենց հրաժարականները։

ԱԶԴ.— Գուրուչէշմէի քարոզիչ և Կրօն. ժողովի առենապետ Գեր. Գրիգորիս եպս. Յովհաննէսեան վաղը կիրակի, պիտի պատարագէ նոյն գիւղին եկեղեցիին մէջ, ի հանգիստ հոգւոյ Գրիգոր էֆ. Թարսանեանի և անոր դրստեր վաղամեռիկ տիկին Իսկուհի Ա. Մանուկեանի։ Պատարագէն ետք հոգեհանգստեան պաշտօն մը պիտի կատարուի։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Մրտիրոս Ժորժ Կէտրոյի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի երկու օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Մեծ. Տիարք Եավրուեան և Խագուլեան, նոյնպէս Ազգ. հիւանդանոցի նախագահ հոգաբարձութիւնը դեռ չի յօժարեցաւ մատուցանել իր պաշտօնավարութեան տեղեկագիրը։

—Տեղւոյս Գալատ. ժողովը թէև իր Ա. նիստը երրորդ անգամ ըլլալով ամսոյս 11ին ուրբաթ գիշերուան յետաձգած էր, բայց անդամներուն մեծամասնութիւնը բայակով գանուելով չորրորդ անգամ յետաձգուած է այլ գիշերուան։ Ու հաստատ աղբիւրէ կիմանանք թէ սոյն ժողովին անդամներէն Տէարք. Սարգիս Թագուրեան և Յարութիւն Իլիլիքճեան խրկած են իրենց հրաժարականները։

ԱԶԴ.— Գուրուչէշմէի քարոզիչ և Կրօն. ժողովի առենապետ Գեր. Գրիգորիս եպս. Յովհաննէսեան վաղը կիրակի, պիտի պատարագէ նոյն գիւղին եկեղեցիին մէջ, ի հանգիստ հոգւոյ Գրիգոր էֆ. Թարսանեանի և անոր դրստեր վաղամեռիկ տիկին Իսկուհի Ա. Մանուկեանի։ Պատարագէն ետք հոգեհանգստեան պաշտօն մը պիտի կատարուի։

Ս. Զ Դ

Թաղիս բարեպաշտ և եկեղեցասէր ժողովրդոյ՝ գիւղիս վերաշինեալ Ս. եկեղեցւոյն նուիրած երկրորդ ցուցակն է։

Օր. Եղիսաբէթ Զպուքճեան, իր ննջեցեալ հոգւոյն համար ձեռք մը ժամաբարձ ընծայ զգեստ ամբողջութեամբ, Յովհաննէս էֆ. Յակոբեան 1 կապիտան, Հրանտ էֆ. Մրսրլեան 8 հատ աթոռ, Այրի Տիկին Էլպիս Նշանտաճեան սրմա բանուած ընտիր Սկիւֆի ծածկոց մը, Տիկին Պէտրոս Ճիւպէրեան մետաքս բանուած ընտիր Աւետարանի բռնիչ մը, Տիկին Արուսեակ Մանուէլեան սրմա բանուած Աւետարանի ընտիր բռնիչ մը, Տիկին Մէբսուտէս Կ. Թահտապրտնեան հատ մը ընտիր ձեռաց խաչ, Պէկեան էֆէնտի պատի մեծ ժամացոյց մը, Սմբատ էֆ. Մարգարեան 3 հատ կարմրագոյն կանթեղներ, Նազարէթ էֆ. Զաքէեան սրմա բանուած Սկիւֆի ընտիր մեծ ծածկոց մը, Օր. Մանուկ հն. Թոմայեան 2 հատ անձեռոց ժամաբարի, Կարապետ էֆ. Արզուեանի ձեռամբ հաւաքուած՝ Թադէոս էֆ. Յովհաննէսեան, Կարապետ էֆ. Կէօրիմեան, Օգսէն էֆ. Բոլատեան, Գասպար էֆ. Նէվչէհիրլեան 108նական ղրշ., Մինրդատ էֆ. Պապեան, Սիմոն էֆ. Ալեանաք, Պէտրոս էֆ. Ալեանաք 20ական ղրշ., Կարապետ էֆ. Արզուեան 120 ղրշ.։ Գումար 612ղրշ.։

Վերագրեալ 612 ղրշ.ով Կարապետ էֆ. Արզուեանի ձեռամբ 4 տուպինա աթոռ առնուած և Ս. Զատկի առթիւ վարձու առնուած 10 կոր կապերտներու վարձքը վճարուած է։

Նոյնպէս եկեղեցւոյս պարտէզին ծառերը ոռոգուած են շնորհիւ Բարթամ էֆ. Զիլէքճեանի։

16 Ապրիլ 1903 Ճէրիգիւղ

ՍԱՄԱԹԻՈՅ ԱՂԲԱՏԱԽՆԱՄԸ

Տէարք Երուանդ Ստեփանեան, Ըստեփան Բէօքճեան, Ոմն (Լ. Ֆ.), Արմենակ Անտոնեան, Հրանտ Անտոնեան, Ոսկիան Կէմճեան, Մինասի Մարլեան, Ոսկերիչ Մինասի, Մկրտիչ Զարմայր, Բասակ Լօմէր, Բէրուբէր Հերաքլէս, Մելսաբեր Որդիկ, Տիրան Լօքմակէօզեան, Արմենակ Բաշքճեան Յովսէփ Զամիչեան, Ստեփան Մինասեան, Արքաքը Մելքոն 10ական ղրշ., Սիւտճի Իսրօ 8, Յովհ. Գրիգորեան 7, Ոմն 6, Ոմն, Միքայէլ Յովհաննէսեան, Օր. Ռուբինեայ Անտոնեան, Յովհ. Թաճէրեան, Որդիկ Մկիտիչեան, Յակոբ Աշճեան, Երուանդ Սիւզենճեան, Արամայիս Բաշչաճեան, Գարեգին Նիքօթեան, Հայկ Մուրատեան, Ոմն (սահաթճի), Պետրոս Զամիչեան, Զապզէվանճի Յակոբ, Բահչեճի Մեսրոպ, Բէօմիրճի Նշան, Հաճի Գարեգին, Արդաքի Թոփիկեան Բագանճը Խաչիկ, Մաքսուտ աղա, Թավուքճը Համբար, Բուրուքանէճի Խաչիկ, Բաղարճի Արդաքի, 5ական, Խորոյին սղան, Զուլֆա Պօղոս 2.30ական, Պասքիճը Հրանտ 2, բարեսէր Ոմն (Ե. Շ.) ձեռամբ Հայոցեան էֆ.ի 85 ղրշ., Օր. Բէրտէճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ (ձեռամբ Օհնիկ էֆ. Մարլեանի) 20, մատաղագին (Արխատակէս քէնդ. Հիսարլեանէ) 50, Ոմն 15, Գաբրիէլ էֆ. Աքսարեանէ (փոխան ծաղկեփունջի 20, Նշանտաճեան եղբարցմէ 20, Անոյշեան էֆ.է 20, Անշա էֆ.է (հարանիքի առթիւ) 10.3 Նալբանդեան թաղէն 576, Լեւոն Սահաթճեան 20 ղրշ.։ Գումար՝ 2897 ղրշ.։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ԲՕՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	32.14½
Ամենէն բարձր գինը	32.19½
» վար գինը	31.38

ՐՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	124.
Երէկուան բարձր գինը	124.25
» վար »	123.25
Բարաք	502.
Բրէպի Ֆոնսիէ էժիբսիէն	269.75
Լորիուզ	84.
Պանք Նաս. Կրէս.	419.50
Շիրքէթը Խայրիյէ Լ. Օ.	30.
Թրամվայի Բաժնեթուղթ «	6.30
» պարտաթուղթ ֆր.	492.
Թրանսվասալ ֆր.	139.
Բէյթի բաժնեթուղթ Լ. Օ.	374.
Անատոլ. երկ. բաժնեթ. Ա. Ո.	12.40
» պարտաթուղթ ֆր.	520.
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ.	4.35

Ս Թ Ե Լ Ա Ն Ց

Բենսօլիտ մէկ օրուան Օսմ.	2.50
— » ութը » »	5.
Բումէլիի երկաթուղի ֆր.	3.

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 10)	ղր.էն	ղր. փր.
Մէճիտիէ արծաթ		108.05
Նոր մէճիտիէ		106.
Անգլիական ոսկի		110.
Ֆրանսական ոսկի		87.38
Բրիսից		51.02
Բօլ		90.
Բուլպի թղթադրամ		8.61
Լոնտոն 3 ամիս		111.
Բարիզ		22.72

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ 30 Ապրիլ

Բրէնտ Լիոնէ	1073.
Իսալ. Ռանթ	103.75
Օսմ. Մաքս	478.

ՊԵՐԼԻՆ 30

Բումէլի երկաթուղի	131.25
Բուբլի (100ը)	216.15
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	20.30

ԼՈՆՏՈՆ, 30

Անգլ. Գոնս.	91.87
Սամ. Գոնս. սէրի B.	59.50
» » » C.	31.52
» » » D.	28.25
Պանք Օթթոման	13.87
Զէյք Լոնտոնի վրայ	25.37

ՎԻԵՆՆԱ, 30

Բումէլի երկաթուղի	119.74
Օսմ. Բէժի	345.

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Մնակեան էֆ.ի Օսմ. Թատերախումբը հրաւիրուած է ներկայացում մը տալու ապրիլ 27ի կիրակի յորեկը, Բերա՝ Թէպէ-Պաշիի Թագաւորական թատրոնին մէջ, Գում-գալուբի չորս միացեալ թաղերու Աղքատախնամին ի նպաստ։ Այս բարենպատակ մարմինը, որ 17 տարուան գոյութիւն ունի, կը դարմանէ չքաւոր ու անտէր հիւանդներ, քժիշկ, դեղ ու մնուցմ մատակարարելով անոնց։ Կազմակերպուած թատերական ներկայացման հաճոյքի՝ այդ Աղքատախնամին մարդասիրական գործունէութեան նոր դիւրութիւն մը ընծայելու միայն պիտի ծառայէ, հաւատարակշռելով կամ թեթեւցնելով անոր պակասէն։ Տարակոյս չունինք ուրեմն որ իր հրաւէրը համակիր ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ, մանաւանդ որ բարեգործական ձեռնարկի մը նպատակը գոհունակութեան հետ, Մնակեան թատերախումբին լաւագոյն ներկայացումներէն մէկուն հանդիսատես ըլլալու հաճելի առիթն ալ կ'ընծայէ հանրութեան։

Ներկայացուելիք խաղն է ՍԻԻԶԱՆ ԻՄՊԷՐ, թատերգութիւն 6 արարածով, որուն պիտի յաջորդէ ծիծաղաշարժ զաւեշտ մը։ Գլխաւոր դերակատարներն են, Տիկնայք՝ Էէքիմեան, Պիննէմէճեան եւ Սաթենիկ ինչպէս նաև Մնակեան, Ալէքսանեան, Պիննէմէճեան, Զօպանեան, Սանճաքճեան էֆ ենդերը եւայլն։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿ

(ՀԱՍՏԱԿԻՐ)

Մարգար — Լենինգրադ, 20 հոկտեմբեր։ Ինչպես հայտնի է, Ֆինլանդիայի ներկայացուցիչները Մոսկվայում ստանձնեցին հանձնաժողովի գործունեությունը։ Ֆինլանդական ներկայացուցիչներ Տանները, Սուոմալայնենը, Ֆագերհոլմը, Ֆրեդրիքսոնը, Ֆրանսիայի դեսպան Ռենոն, Անգլիայի դեսպան Ֆարրարը, Գերմանիայի դեսպան Գրաֆ ֆոն Շուլենբուրգը, Իտալիայի դեսպան Ֆասատին, Ճապոնիայի դեսպան Ֆուրուսեն։ Ֆինլանդիայի